

Rada Miejska we Wschowie

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 roku Nr 142, poz.1591 ze zm.) stwierdzam nieważność uchwały Rady Miejskiej we Wschowie, podjętej na sesji w dniu 28 października 2010 roku Nr LIV/477/10 w sprawie: określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania i rozkładania na raty wierzytelności Gminy Wschowa i jednostek organizacyjnych Gminy Wschowa, z tytułu należności pieniężnych cywilnoprawnych, warunki pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz udzielania ulg w spłacaniu tych należności i wskazania organów do tego uprawnionych – w podanej poniżej części:

- § 4 ust. 1, 3 i 5,
- § 5 ust. 1,
- § 9,
- § 10.

Uzasadnienie

Rada Miejska we Wschowie podjęła na sesji w dniu 28 października 2010 roku uchwałę w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania i rozkładania na raty wierzytelności Gminy Wschowa i jednostek organizacyjnych Gminy Wschowa, z tytułu należności pieniężnych cywilnoprawnych, warunki pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz udzielania ulg w spłacaniu tych należności i wskazania organów do tego uprawnionych. Uchwała doręczona została organowi nadzoru w dniu 5 listopada 2010 roku.

Po dokonaniu analizy prawnej organ nadzoru stwierdza, że uchwała w podanej powyżej części istotnie narusza prawo, tj. art. 59 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

Zgodnie z art. 59 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom podległym, mogą być umarzane, a ich spłata odraczana lub rozkładana na raty w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym. Z kolei w myśl art. 59 ust. 2 ww. ustawy, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określi szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg, o których mowa w ust. 1, warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc

publiczną, oraz wskaże organ lub osobę uprawnione do udzielania tych ulg. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o stosowaniu z urzędu ulg, o których mowa w ust. 1, w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1 (art. 59 ust. 3 ustawy).

Działając na podstawie art. 59 ust. 3 ustawy o finansach publicznych Rada Miejska we Wschowie w § 4 ust. 1 uchwały określiła przesłanki, których ziszczenie uprawnia do umorzenia z urzędu w całości należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, wymieniając następujące okoliczności:

- 1) wierzytelności nie ściągnięto w toku zakończonego postępowania likwidacyjnego lub upadłościowego albo oddalono wniosek o zgłoszenie upadłości,
- 2) nie można ustalić miejsca zamieszkania dłużnika lub dłużnik zmarł nie pozostawiając spadkobierców i majątku,
- 3) w wyniku postępowania egzekucyjnego lub na podstawie innych okoliczności lub na podstawie dokumentów stwierdzających, że dłużnik nie posiada majątku z którego można dochodzić tej należności i ściągnięcie wierzytelności zagraża ważnym interesom dłużnika, a w szczególności jego egzystencji,
- 4) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia tej wierzytelności lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne,
- 5) wierzytelność uległa przedawnieniu.

W § 4 ust. 3 uchwały postanowiono natomiast, iż należność może być również umorzona pomimo braku okoliczności wymienionych w ust.1, jeżeli postępowanie wyjaśniające wykaże, że za takim umorzeniem przemawiają szczególne względy społeczne lub gospodarcze, a odroczenie terminu zapłaty lub rozłożenie na raty należności nie zapewnia spłaty tej należności.

Z kolei w § 5 ust. 1 wprowadzono zapis, zgodnie z którym w przypadkach uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi, uprawniony organ, może na wniosek dłużnika odroczyć termin płatności lub rozłożyć na raty zapłatę należności głównej lub ubocznej, biorąc pod uwagę możliwości płatnicze dłużnika oraz uzasadniony interes Gminy Wschowa lub jednostki organizacyjnej Gminy Wschowa.

Zdaniem organu nadzoru formułowanie przez radę w przedmiotowej uchwale innych przesłanek, aniżeli te wynikające z ustawy, będących podstawą do dokonania umorzenia, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny istotnie narusza prawo.

Artykuł 59 ust. 2 ww. ustawy jasno wyznacza granice kompetencji prawotwórczej rady stanowiąc, iż rada gminy:

- 1) określa zasady i tryb umarzania należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, odraczania ich spłaty i rozkładania ich spłaty na raty,
- 2) wskazuje organ lub osobę uprawnione do udzielania wskazanych ulg,
- 3) określa warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną.

Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może więc w drodze uchwały ustalić tylko *sposób, metody i normy postępowania*, przy załatwianiu spraw związanych z udzielaniem powyższych ulg. Według ww. art. 59 ust. 1 ustawy o finansach publicznych,

należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom podległym, mogą być umarzone, a ich spłata odraczana lub rozkładana na raty tylko w przypadkach uzasadnionych *ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym*. Ocenę, czy taki interes zachodzi przeprowadza wskazany w uchwale organ po analizie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Stosownie zaś do treści art. 59 ust. 3 ww. ustawy organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o stosowaniu z urzędu ulg, o których mowa w ust. 1, wówczas w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1 takie postępowanie jest prowadzone.

Formułowanie przez Radę Miejską we Wschowie dodatkowych przesłanek, które musi spełnić ubiegający się o przyznanie ulgi wykracza poza zakres przyznanego jej upoważnienia ustawowego. Analogiczne stanowisko przedstawił m. in. WSA we Wrocławiu w wyroku z dnia 29 stycznia 2009r., sygn. akt III SA/Wr 614/08.

Niezależnie do powyższego organ nadzoru kwestionuje również zapis § 9. Nałożenie na kierowników jednostek organizacyjnych dodatkowych obowiązków (przedstawienie Burmistrzowi w odpowiednich terminach rocznych informacji dotyczących umorzeń i udzielonych ulg) jest przekroczeniem przyznanej w art. 59 ust. 2 ww. ustawy delegacji ustawowej, co stanowi istotne naruszenie prawa. Konsekwencją stwierdzenia nieważności § 9 jest wyeliminowanie z obrotu § 10 uchwały.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak na wstępie.

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim, w terminie 30 dni od daty doręczenia rozstrzygnięcia, za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.